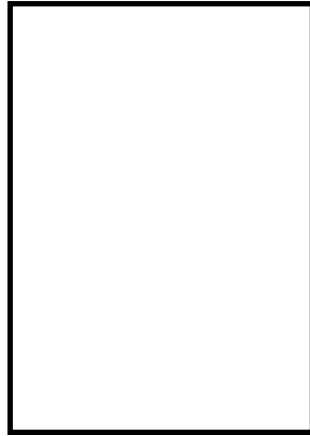

Layout

Proportioner

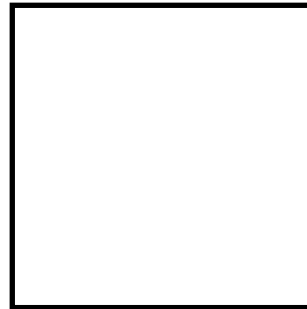
A4 1,42
(roten ur 2)

Letter 8,5" x 11"

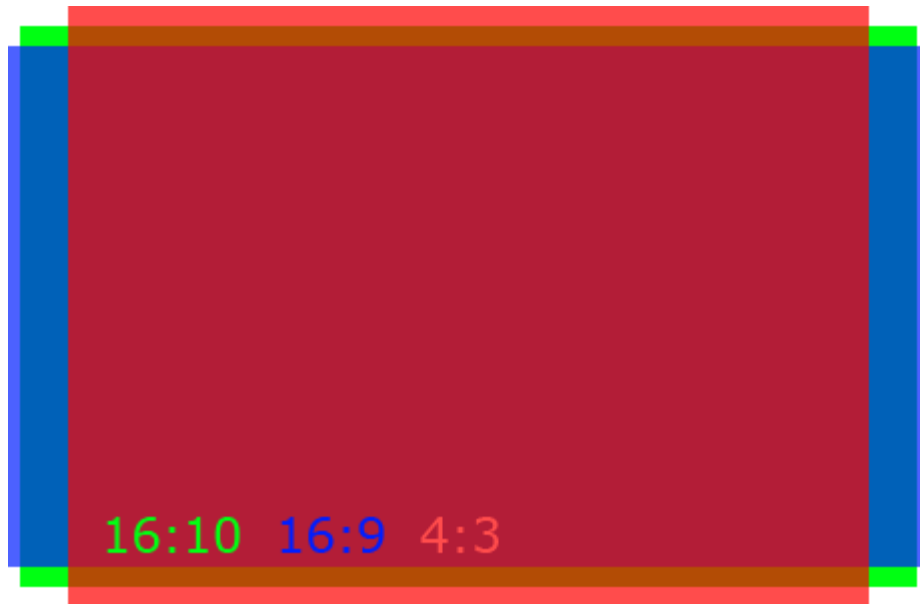
Gyllene snittet 1,62

Kvadrat
(1:1)

Datorskärm 0,75
(3:4)

16:10 16:9 4:3

Pocket: 110 x 178 mm

Fackpockett: 110 x 170 mm

Lilla romanformatet: 135 x 210 mm

Stora romanformatet: 150 x 228 mm

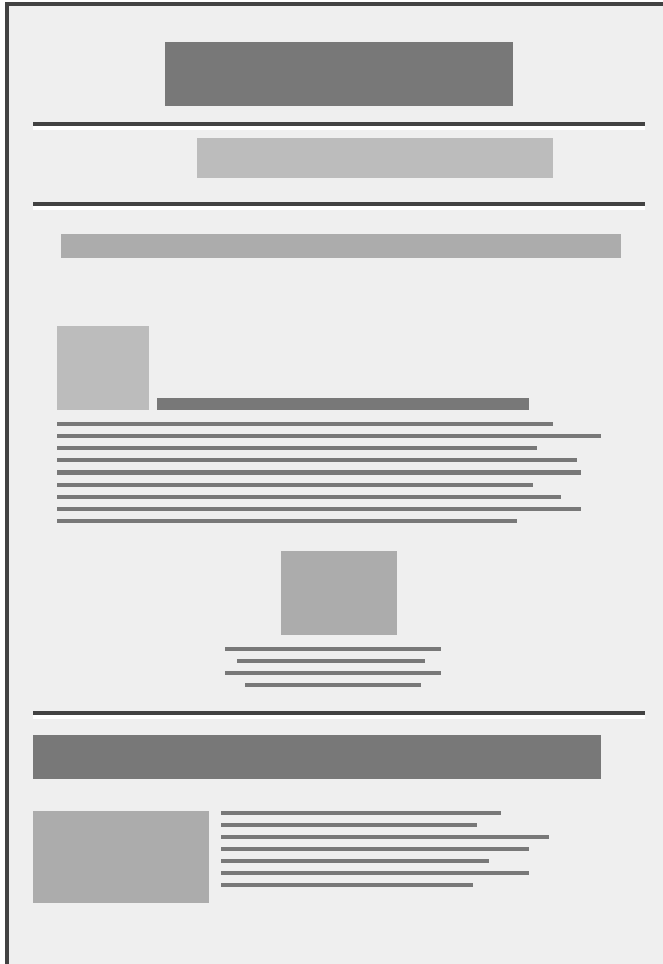
Kaffebordsböcker (vanligt format): 235 x 320 mm

Layout

Rutnät, gruppering & justering

Varför layout?

- skapa struktur
- skapa balans
- markera betydelse

Layout: Rutnät, gruppering & justering

Typografi

Typografi

Utformning och layout av text (typografi) är viktig, då text ofta är en huvudbeståndsdel i olika informationsmaterial.

Antikva (Serif) – Sans serif

A

A

Times New Roman

Arial

Antikva (Serif) – Sans serif

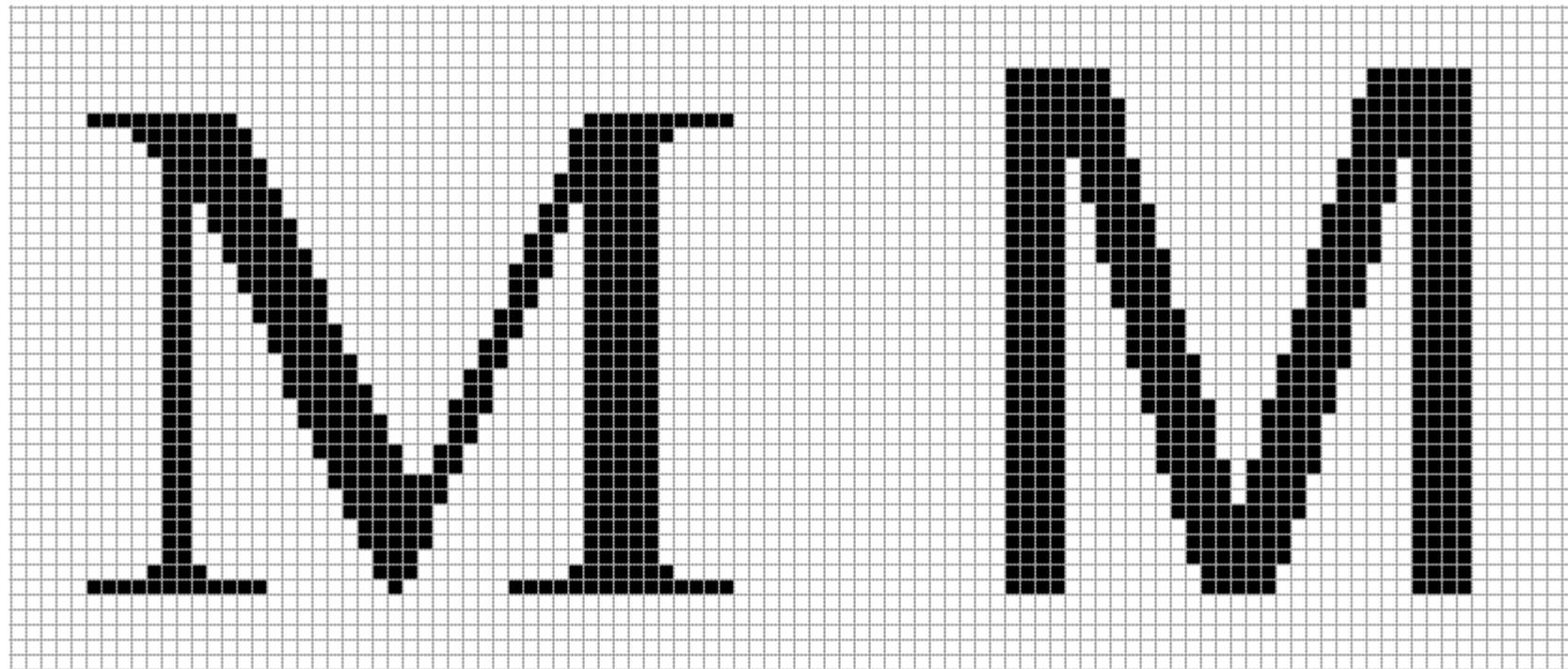
A

A

Times New Roman

Arial

Datorskärm & Upplösning

Typsnitt: Papper

Times New Roman

Frutiger

AGaramond

Typsnitt: Skärm

Verdana Arial Helvetica Sans Serif

Georgia Trebuchet

Cambria Calibria

Information: övre vs. undre halvan

Radens övre halva bär mer
information än den undre.

Radens övre halva bär på mer
information än den undre.

Ordbilder: gemener - VERSALER

Tree Boy Dog

Capital CAPITAL
depends DEPENDS

7.1. LoFi- och HiFi-prototyping

Det finns (naturligtvis) olika metoder för ‘prototyping’. En vanlig kategorisering man kan göra är en uppdelning mellan:

- LoFi-prototyping (Pappersprototyp)
- HiFi-prototyping (Datorprototyp)

Det vanliga är nog att man direkt utvecklar en ‘HiFi-prototyp’ med mer eller mindre full funktionalitet (vertikal ‘prototyp’, se nedan) på datorn med hjälp av gränssnittsverktyg. Problemet i dessa fall är att konstruktören/designern lätt blir ovillig att ändra i sitt gränssnitt, när man redan lagt ner så mycket tid på att implementera olika funktioner. Här är då ‘LoFi-prototyping’ ett smidigt sätt att snabbt och billigt arbeta igenom och diskutera olika designidéer. Problemet med denna metod är att den av många upplevs som oseriös och kanske lite tramsig. Det kan också kännas svårt att göra användartest med en LoFi-prototyp. Båda dessa problem är högst påtagliga, men beror i regel på att man aldrig fått utbildning och övning på att göra LoFi-prototyper. Som skissmetod är den som sagt snabb, enkel och billig. Man kan sitta flera i en grupp och skissa tillsammans med papper, penna och små papperslappar. Det är även fullt möjligt att göra bra och informativa användartest redan med dessa pappersprototyper, för att se om man tänker rätt.

7.1. LOFI- OCH HIFI-PROTOTYPING

DET FINNS (NATURLIGTVIS) OLIKA METODER FÖR 'PROTOTYPING'. EN VANLIG KATEGORISERING MAN KAN GÖRA ÄR EN UPPDELNING MELLAN:

- LOFI-PROTOTYPING (PAPPERSPROTOTYP)
- HIFI-PROTOTYPING (DATORPROTOTYP)

DET VANLIGA ÄR NOG ATT MAN DIREKT UTVECKLAR EN 'HIFI-PROTOTYP' MED MER ELLER MINDRE FULL FUNKTIONALITET (VERTIKAL 'PROTOTYP', SE NEDAN) PÅ DATORN MED HJÄLP AV GRÄNSSNITTSVERKTYG. PROBLEMET I DESSA FALL ÄR ATT KONSTRUKTÖREN/DESIGNERN LÄTT BLIR OVILLIG ATT ÄNDRA I SITT GRÄNSSNITT, NÄR MAN REDAN LAGT NER SÅ MYCKET TID PÅ ATT IMPLEMENTERA OLIKA FUNKTIONER. HÄR ÄR DÅ 'LOFI-PROTOTYPING' ETT SMIDIGT SÄTT ATT SNABBT OCH BILLIGT ARBETA IGENOM OCH DISSKUTERA OLIKA DESIGNIDÉER. PROBLEMET MED DENNA METOD ÄR ATT DEN AV MÅNGA UPPLEVS SOM OSERIÖS OCH KANSKE LITE TRAMSIG. DET KAN OCKSÅ KÄNNAS SVÅRT ATT GÖRA ANVÄNDARTEST MED EN LOFI-PROTOTYP. BÅDA DESSA PROBLEM ÄR HÖGST PÅTAGLIGA, MEN BEROR I REGEL PÅ ATT MAN ALDRIG FÅTT UTBILDNING OCH ÖVNING PÅ ATT GÖRA LOFI-PROTOTYPER. SOM SKISSMETOD ÄR DEN SOM

Typografi

Grundregel 1: Enhetlighet; var sparsam med olika typsnitt, storlekar, stilar, etc.

7.1. LoFi- och HiFi-prototyping

Det finns (naturligtvis) olika metoder för ‘prototyping’. En vanlig kategorisering man kan göra är en uppdelning mellan:

- LoFi-prototyping (Pappersprototyp)
- HiFi-prototyping (Datorprototyp)

Det vanliga är nog att man direkt utvecklar en ‘HiFi-prototyp’ med mer eller mindre full funktionalitet (vertikal ‘prototyp’, se nedan) på datorn med hjälp av gränssnittsverktyg. Problemet i dessa fall är att konstruktören/designern lätt blir ovillig att ändra i sitt gränssnitt, när man redan lagt ner så mycket tid på att implementera olika funktioner. Här är då ‘LoFi-prototyping’ ett smidigt sätt att snabbt och billigt arbeta igenom och diskutera olika designidéer. Problemet med denna metod är att den av många upplevs som oseriös och kanske lite tramsig. Det kan också kännas svårt att göra användartest med en LoFi-prototyp. Båda dessa problem är högst påtagliga, men beror i regel på att man aldrig fått utbildning och övning på att göra LoFi-prototyper. Som skissmetod är den som sagt snabb, enkel och billig. Man kan sitta flera i en grupp och skissa tillsammans med papper, penna och små papperslappar. Det är även fullt möjligt att göra bra och informativa användartest redan med dessa pappersprototyper, för att se om man tänker rätt.

7.1. LoFi- och HiFi-prototyping

Det finns (naturligtvis) olika metoder för ‘**prototyping**’. En vanlig kategorisering man kan göra är en uppdelning mellan:

- **LoFi-prototyping** (*Pappersprototyp*)
- **HiFi-prototyping** (*Datorprototyp*)

Det vanliga är nog att man direkt utvecklar en ‘**HiFi-prototyp**’ med mer eller mindre full *funktionalitet* (vertikal ‘*prototyp*’, se nedan) på datorn med hjälp av gränssnittsverktyg. Problemet i dessa fall är att konstruktören/designern lätt blir ovillig att ändra i sitt gränssnitt, när man redan lagt ner så mycket tid på att implementera olika funktioner. Här är då ‘**LoFi-prototyping**’ ett smidigt sätt att snabbt och billigt arbeta igenom och diskutera olika designidéer. Problemet med denna metod är att den av många upplevs som oseriös och kanske lite tramsig. Det kan också kännas svårt att göra användartest med en **LoFi-prototyp**. Båda dessa problem är högst påtagliga, men beror i regel på att man aldrig fått utbildning och övning på att göra **LoFi-prototyper**. Som skissmetod är den som sagt snabb, enkel och billig. Man kan sitta flera i en grupp och skissa tillsammans med papper, penna och små papperslappar. **DET ÄR ÄVEN FULLT MÖJLIGT ATT GÖRA BRA OCH INFORMATIVA ANVÄNDARTEST REDAN MED DESSA PAPPERSPROTOTYPER**, för att se om man tänker rätt.

Typografi

Grundregel 2: Textens visuella struktur ska avspegla textens semantiska struktur.

Del 9: Diskussioner och slutsatser. Avslutningsvis presenteras i denna del diskussioner och slutsatser om projektet. Vilka lärdomar kan dras, vad har gått bra och vad kunde gjorts bättre? Sammanfattningsvis är en övergripande positiv erfarenhet från projektet att det med den valda metoden vist sig gå att implementera god användbarhet. Projektets mål och resultat. Målet med projektet var att ta fram en prototyp till ett feluppföljningssystem, anpassat till mekanisk verkstadsindustri, där fokus låg på att visa hur ett kognitivt anpassat gränssnitt kan se ut och fungera. Det bakomliggande intresset från Volvo-Flobys sida var att få ett verktyg för att öka kunskapen om orsaker till stillestånd och i en förlängning kunna öka verkningsgraden. Prototypen för detta projekt var klar i sin här presenterade form i juni 1996 och den efterföljande kontrollperioden sträckte sig fram till november 1996. Under denna period noterades inga egentliga användbarhetsproblem, utan de synpunkter som gavs gällde främst önskemål om kompletterande tjänster. Med avseende på aspekterna ovan var projektet lyckosamt då det frambringade ett kognitivt väl designat gränssnitt för att smidigt samla in och sammanställa de data som behövs för att studera orsaker till stillestånd. Därmed visade projektet också hur huvuddelarna (loggning av stillestånd och uppföljning av loggdata) i ett utbyggt nätverk för kontinuerlig loggning och uppföljning av stillestånd skulle kunna se ut. Det bör också nämnas att två examensarbeten genomfördes i anslutning till detta projekt under våren 1996 vid institutionen för datavetenskap, högskolan i Skövde. Bengtsson, Andreas: Utveckling av presentationsprogram för verkningsgrad hos Volvo PV, HS-IDA-EA-96-506. Syftet med examensarbetet var att ta fram en prototyp för beräkning och presentation verkningsgrad. Detta examensarbetet var relativt fristående med avseende på feluppföljningssystemet, och fokuserade på hur ett gränssnitt för presentation av verkningsgrad med avseende på olika tidsperioder, arbetsskift, operatörer, etc. skulle kunna se ut. Lindberg, Ann-Sofi: Problemlösning - operatörens vardag, HS-IDA-EA-96-512. I examensarbetet studerades problemlösning hos operatörerna vid vevstakslinje, Volvo-Floby. Diskussion kring inledande mål. Vid projektets inledning fanns en del önskemål och idéer kring hur systemet skulle kunna fungera (se sid. 41-42). Bättre uppfattning om orsaker till stillestånd. Man ville ha en klarare uppfattning om orsakerna till stillestånd för att få ett bättre underlag vid diskussioner om åtgärder och förbättringar. Inom ramen för denna rapport gjordes ingen egentlig utvärdering av olika felorsaker och lämpliga åtgärder, dock visade den sammanställning som genererades av uppföljningssystemet att speciellt byte av förslitningsdelar (skär) med medföljande injustering (mätning) konsekvent stod för en stor del av stilleståndstiden. Under projektet fördes också vissa resonemang kring inköp av skär med längre

DEL 9: DISKUSSIONER OCH SLUTSATSER

Avslutningsvis presenteras i denna del diskussioner och slutsatser om projektet. Vilka lärdomar kan dras, vad har gått bra och vad kunde gjorts bättre? Sammanfattningsvis är en övergripande positiv erfarenhet från projektet att det med den valda metoden vist sig gå att implementera god användbarhet.

Projektets mål och resultat

Målet med projektet var att ta fram en prototyp till ett feluppföljningssystem, anpassat till mekanisk verkstadsindustri, där fokus låg på att visa hur ett kognitiv anpassat gränssnittet kan se ut och fungera. Det bakomliggande intresset från Volvo-Flobys sida var att få ett verktyg för att öka kunskapen om orsaker till stillestånd och i en förlängning kunna öka verkningsgraden.

Prototypen för detta projekt var klar i sin här presenterade form i juni 1996 och den efterföljande kontrollperioden sträckte sig fram till november 1996. Under denna period noterades inga egentliga användbarhetsproblem, utan de synpunkter som gavs gällde främst önskemål om kompletterande tjänster.

Med avseende på aspekterna ovan var projektet lyckosamt då det frambringade ett kognitivt väldesignat gränssnitt för att smidigt samla in och sammanställa de data som behövs för att studera orsaker till stillestånd. Därmed visade projektet också hur huvuddelarna (loggning av stillestånd och uppföljning av loggdata) i ett utbyggt nätverk för kontinuerlig loggning och uppföljning av stillestånd skulle kunna se ut. Det bör också nämnas att två examensarbeten genomfördes i anslutning till detta projekt under våren 1996 vid institutionen för datavetenskap, högskolan i Skövde. Bengtsson, Andreas: Utveckling av presentationsprogram för verkningsgrad hos Volvo PV, HS-IDA-EA-96-506.

Syftet med examensarbetet var att ta fram en prototyp för beräkning och presentation verkningsgrad. Detta examensarbetet var relativt fristående med avseende på feluppföljningssystemet, och fokuserade på hur ett gränssnitt för presentation av verkningsgrad med avseende på olika tidsperioder, arbetsskift, operatörer, etc. skall kunna se ut.

Lindberg, Ann-Sofi: Problemlösning - operatörens vardag, HS-IDA-EA-96-512. I examensarbetet studerades problemlösning hos operatörerna vid vevstakslinje, Volvo-Floby.

Diskussion kring inledande mål

Vid projektets inledning fanns en del önskemål och idéer kring hur systemet skulle kunna fungera (se sid. 41-42).

Bättre uppfattning om orsaker till stillestånd

Man ville ha en klarare uppfattning om orsakerna till stillestånd för att få ett bättre

DEL 9: DISKUSSIONER OCH SLUTSATSER

Avslutningsvis presenteras i denna del diskussioner och slutsatser om projektet. Vilka lärdomar kan dras, vad har gått bra och vad kunde gjorts bättre? Sammanfattningsvis är en övergripande positiv erfarenhet från projektet att det med den valda metoden vist sig gå att implementera god användbarhet.

Projektets mål och resultat

Målet med projektet var att ta fram en prototyp till ett feluppföljningssystem, anpassat till mekanisk verkstadsindustri, där fokus låg på att visa hur ett kognitiv anpassat gränssnittet kan se ut och fungera. Det bakomliggande intresset från Volvo-Flobys sida var att få ett verktyg för att öka kunskapen om orsaker till stillestånd och i en förlängning kunna öka verkningsgraden.

Prototypen för detta projekt var klar i sin här presenterade form i juni 1996 och den efterföljande kontrollperioden sträckte sig fram till november 1996. Under denna period noterades inga egentliga användbarhetsproblem, utan de synpunkter som gavs gällde främst önskemål om kompletterande tjänster.

Med avseende på aspekterna ovan var projektet lyckosamt då det frambringade ett kognitivt väldesignat gränssnitt för att smidigt samla in och sammanställa de data som behövs för att studera orsaker till stillestånd. Därmed visade projektet också hur huvuddelarna (loggning av stillestånd och uppföljning av loggdata) i ett utbyggt nätverk för kontinuerlig loggning och uppföljning av stillestånd skulle kunna se ut. Det bör också nämnas att två examensarbeten genomfördes i anslutning till detta projekt under våren 1996 vid institutionen för datavetenskap, högskolan i Skövde.

- Bengtsson, Andreas: *Utveckling av presentationsprogram för verkningsgrad hos Volvo PV*, HS-IDA-EA-96-506.

Syftet med examensarbetet var att ta fram en prototyp för beräkning och presentation verkningsgrad. Detta examensarbetet var relativt fristående med avseende på feluppföljningssystemet, och fokuserade på hur ett gränssnitt för presentation av verkningsgrad med avseende på olika tidsperioder, arbetsskift, operatörer, etc. skull kunna se ut.

- Lindberg, Ann-Sofi: *Problemlösning - operatörens vardag*, HS-IDA-EA-96-512. I examensarbetet studerades problemlösning hos operatörerna vid vevstakslinje, Volvo-Floby.

DEL 9: DISKUSSIONER OCH SLUTSATSER

Avslutningsvis presenteras i denna del diskussioner och slutsatser om projektet. Vilka lärdomar kan dras, vad har gått bra och vad kunde gjorts bättre? Sammanfattningsvis är en övergripande positiv erfarenhet från projektet att det med den valda metoden vist sig gå att implementera god användbarhet.

Projektets mål och resultat

Målet med projektet var att ta fram en prototyp till ett feluppföljnings-system, anpassat till mekanisk verkstadsindustri, där fokus låg på att visa hur ett kognitivt anpassat gränssnittet kan se ut och fungera. Det bakomliggande intresset från Volvo-Flobys sida var att få ett verktyg för att öka kunskapen om orsaker till stillestånd och i en förlängning kunna öka verkningsgraden.

Prototypen för detta projekt var klar i sin här presenterade form i juni 1996 och den efterföljande kontrollperioden sträckte sig fram till november 1996. Under denna period noterades inga egentliga användbarhetsproblem, utan de synpunkter som gavs gällde främst önskemål om kompletterande tjänster.

Med avseende på aspekterna ovan var projektet lyckosamt då det frambringade ett kognitivt väl designat gränssnitt för att smidigt samla in och sammanställa de data som behövs för att studera orsaker till stillestånd. Därmed visade projektet också hur huvuddelarna (loggning av stillestånd och uppföljning av loggdata) i ett utbyggt nätverk för kontinuerlig loggning och uppföljning av stillestånd skulle kunna se ut.

Det bör också nämnas att två examensarbeten genomfördes i anslutning till detta projekt under våren 1996 vid institutionen för datavetenskap, högskolan i Skövde.

– Bengtsson, Andreas: *Utveckling av presentationsprogram för verkningsgrad hos Volvo PV*, HS-IDA-EA-96-506

Syftet med examensarbetet var att ta fram en prototyp för beräkning och presentation verkningsgrad. Detta examensarbetet var relativt fristående med avseende på feluppföljningssystemet, och fokuserade på hur ett gränssnitt för presentation av verkningsgrad med avseende på olika tidsperioder, arbetsskift, operatörer, etc. skulle kunna se ut.

– Lindberg, Ann-Sofi: *Problemlösning – operatörens vardag*, HS-IDA-EA-96-512.

Typografitips!

- Text ska förmedla struktur med hjälp av struktur!
- Utnyttja informativa rubriker, underrubriker, etc.
 - Viktigt för gruppering, struktur och översikt.
 - Underlättar bearbetning (tar in texten i två steg).
- Text behöver luft.
- Högst två typsnitt.
- Högst fyra storlekar (huvudrubrik, underrubriker, brödtext, fotnoter).
- Använd en metod (förslagsvis *kursiv*) för att betona.
- Försiktig med versaler.
- 55-65 tecken per rad som riktmärke för läsbarhet.
- Bra & tydlig kontrast.
- Justering av text? (marginaljusterat *eller* högerjusterat)
- Serifer på papper, sans-serifer på skärm.

Typografi

Extra

Grundläggande begrepp

- **Kerning** (*kerning*)
Att lägga till *olika mycket* luft i de olika teckenmellanrummen, dvs. individuell justering.
- **Spärrning** (*tracking*)
Att lägga till *lika mycket* luft i varje teckenmellanrum.
Främst för versaler; ca. 10% som grundregel.
- **Ordmellanrum** (*word spacing*)
Ska (traditionellt) vara ”så litet som möjligt”.
- **Änkerader & horungar** (*widows & orphans*)
Ensamma (avkopplade) rader i slutet av en sida eller början av en sida.
- **Typografisk fyrkant**
Kvadrat av typsnittets storlek.

Grundläggande begrepp

- Kerning (*kerning*)

Att lägga till *olika mycket* luft i de olika teckenmellanrummen, dvs. individuell justering.

Typography

Typography

KPX T o -110

KPX T r -105

KPX T s -105

KPX T u -106

KPX T w -110

KPX T y -120

KPX T z -100

KPX T quotesinglebase -77

KPX T quotedbase -78

KPX T guilsinglleft -80

KPX T OE -19

KPX T emdash -88

Grundläggande begrepp

- Kerning (*kerning*)
Att lägga till *olika mycket* luft i de olika teckenmellanrummen, dvs. individuell justering.
- Spärrning (*tracking*)
Att lägga till *lika mycket* luft i varje teckenmellanrum.
Främst för versaler; ca. 10% som grundregel.

Typography

Typography

Typography

Typography

Grundläggande begrepp

- **Kerning** (*kerning*)
Att lägga till *olika mycket* luft i de olika teckenmellanrummen, dvs. individuell justering.
- **Spärrning** (*tracking*)
Att lägga till *lika mycket* luft i varje teckenmellanrum.
Främst för versaler; ca. 10% som grundregel.
- **Ordmellanrum** (*word spacing*)
Ska (traditionellt) vara så litet som ”möjligt”.
- **Änkerader & horungar** (*widows & orphans*)
Ensamma (avkopplade) rader i slutet av en sida eller början av en sida.
- **Typografisk fyrkant**
Kvadrat av typsnittets storlek

Svarta listan ...

... några vanliga typografiska fel (som omedelbart avslöjar amatören).

- Tumtecken (") i stället för citat ("» eller «”).
- Divis (-) stället för tankstreck (— /—), eller tvärt om.
- Spärrade rader i text med rak högerkant.
- För stora ordmellanrum.
- Vänsterställd text med okorrigerade avstavningar.
- Nytt stycke med blankrad eller för stort/litet indrag.
(Använd typografisk fyrkant!)
- Felaktig rubrikplacering.
- Änkerader & horungar.

**SURGEON GENERAL'S WARNING: SMOKING CAUSES LUNG CANCER,
HEART DISEASE, EMPHYSEMA, AND MAY COMPLICATE PREGNANCY**

FedEx®